

RAPPORT 2024

Kort prosjektoppsummering

Den Ville Pollinatortelling (heretter forkortet til DVPT) er et lavterskel folkeforskningsprosjekt med hensikt å fremme engasjement for insekter gjennom artslære og artsregistreringer. Prosjektet er en forlengelse av «Humlejakt» og det er andre året vi gjennomfører med flere artsgrupper (bier, tovinger, sommerfugler og biller). Prosjektet henvender seg til et bredt publikum, fra skoleelever til engasjerte enkeltpersoner i lokalmiljøene.

Prosjektet har inkludert 26 åpne arrangementer samt to digitale kurs om artskunnskap. I tillegg har prosjektet tilbudt ressurser via en dedikert nettside (www.denvillepollinatortellingen.no), sendt ut nyhetsbrev, og hatt en aktiv Facebook-gruppe for å oppdatere og engasjere deltakerne. Markedsføring og kommunikasjon har også inkludert annonsering på sosiale medier, oppføring av arrangementer i lokale kalendere, samt innsats rettet mot nasjonal og lokal presse.

Prosjektet har hatt en regional tilnærming, med regionale prosjektledere som har hatt ansvar for organiseringen av arrangementer i sine respektive landsdeler. Unntaket har vært Østlandet, hvor ansatte i La Humla Suse har fordelt ansvar for lokaliteter, inkludert prosjektlederen selv.

Oppstart av prosjektet ble markert med et møte på Frivillighetshuset den 10. april, hvor samtlige instruktører deltok. Evaluering av sesongen ble gjennomført digitalt den 16. oktober, og møtereferat er lagret for videre oppfølging.

Sølve Hjemgaard leder første arrangement for DVPT 2024 på i Vitenparken på Ås.
Foto Geir Dokken

På tellingene var deltagerne aktivt medvirkende i artsregistrering og innsamling av individer. Fra Vitenparken på Ås og Blaker Skanse, Lillestrøm kommune.

Foto Geir Dokken

Arrangement og aktiviteter

Tellinger

Arrangementenes hovedmål er å formidle prosjektet og gleden av å lære arter. I tillegg gjør instruktørene følgende formidling:

- Opplyser om Artsobservasjoner og hvor man kan finne hjelp til å opprette en bruker. Dele ut skjema for egenaktivitet.
- Oppmuntre og gi mestringfølelse og handlingskompetanse.
- Formidler folkeforskning som tiltak for pollinerende insekter.
- Lærer deltagerne å gjenkjenne leveområder i lokalmiljøet.

Det ble gjennomført totalt 22 fysiske fellestillinger fra 15. mai til 4. september 2024, med totalt 304 deltakere. Disse arrangementene fant sted på ulike lokaliteter i hele landet:

- **Østlandet:** 8 arrangementer - Vitenparken Ås, Ola Narr UiO, Scharader Gartneri, Blaker Skanse, Wilses Hage/Spydeberg gml. Prestegård, Lilløyplassen, Kringsjø skole (2 x 7 klasser)
- **Sørlandet:** 3 arrangementer - Risleвика Flekkerøy, Botanisk Hage UiA, Blomstereng ved rulleskiløypa Kristiansand.
- **Vestlandet - Bergen og omegn:** 5 arrangementer - Bergen Botaniske hage, Lyngheisenteret og Blomsterengen på Slettebakken
- **Vest Stavanger og omegn:** 2 arrangementer - Mostun natursenter og Friluftseenteret på Orre
- **Midt Norge:** 2 arrangementer - Fagerli Naturgård og Værnes Venners Hage
- **Nord-Norge:** 3 arrangementer - Arktisk Botanisk Hage UiT (en for publikum og to med skoleklasser), Kroken alpinsenter.

30.6 Blaker Skanse med 15 deltakere med god aldersspredning. Foto Geir Dokken

På disse 22 tellingene var deltagerne aktivt medvirkende i artsregistrering og innsamling av individer. Kvalitetssikring av registreringer ble utført av instruktørene, ofte med fotodokumentasjon som støtte, og noen tilfeller inkluderte fysiske belegg for nøkling. Det har vært gjennomført minimum 3 arrangement i hver landsdel, med unntak av Midt-Norge som hadde to. Østlandet og Vestlandet (både Bergen/Stavanger) hadde flest tellinger.

Alle prosjektledere har bidratt aktivt til gjennomføring av arrangement på ulike typer lokaliteter. Vi har fått prøvd ut flere vinklinger og modeller, bla har vi vært tilstede på tre leveområder som er prosjekterte for ny regulering og gjort registreringer med skoleklasser.

I år har vi fått flere fagpersoner engasjert i prosjektet både i Kristiansand og ved NMBU.

La Humla Suses ferievikar i 2023, Susanne Zazzera har også bidratt med flere arrangement i Stavanger-området i samarbeid med Våtmarksenteret på Jæren og NVF.

Det første arrangementet ble gjennomført på Vitenparken i Ås 15.5. Vårpelsbien som sto på ønskeliste etter fjorårets førstegangsfunn i Norge, dukket ikke opp før neste dag.

Foto Geir Dokken

Formidlingsarrangement

I tillegg til fellestillinger har det blitt arrangert formidlingsaktiviteter av ulike karakter som har samlet mange besøkende. Blant disse var stands og to foredrag på VilVite i samarbeid med ViBee, ved Jørund Widnes Johansen. Her kom det rundt 700 deltakere.

Det ville Pollinatortellingen fikk også plass i programmet under *Norsk blomsterengdag* arrangert av NIBIO Landvik 19 juni. Her fikk åtte grupper med ti personer hver en kort introduksjon til Den ville Pollinatortellingen (15 minutter), i et demonstrasjonsfelt for blomstereng.

I Wilses restaurerte Prestegårdshage ble det holdt et foredrag om folkeforskning sett i et historisk perspektiv. Vi hadde også en stand med informasjon og registreringsark på en demonstrasjon mot nedbygging av Lysejordet 11. juni. Og arrangementet på Lyngheisenteret ble supplert med lysfellefangst og nålefilteverksted med kysthumlen og andre humlearter som motiv.

Foredrag om artslære og stands på VilVite i Bergen sammen med ViBee.
Foto Monica Marcella

Intern aktivitet

La Humla Suse hadde sommeravslutning i Jan Erik Rørs restaurerte eng på Nesodden, hvor staben fikk en grundig innføring i restaureringsprosjekter, pollinatorfunn (spesielt sommerfugler) og bruken av feromonfeller. Funnene som de ansatte gjorde den dagen, ble lagt inn i prosjektets database.

En del av staben, inkludert ferievikarer, besøkte Linda Jollys hage på Bygdøy for registrering og fotografering av pollinatorer. Linda Jolly har jobbet med naturfaglig lærerutdanning over flere tiår ved NMBU.

Prosjektleder har også besøkt ViBees prosjekt i Bergen, samt Blomsterengen på Slettebakken. Alle funnene er registrert og lokasjonene delt i prosjektets Facebook-gruppe, med mål om å engasjere deltakere fra Bergen sentrum til å utføre egne tiltak og dokumentere funn.

Blåklokkebie i Linda Jollys blomsterbed,
Foto Monica Marcella

Bjørkeglassvinge fra feromonfellen til Jan Erik Røer på
Nesodden. Foto Monica marcella

Digitale kurs

I 2024 har vi i samarbeid med Sabima og Unge Entomologer produsert to kurs som er tilgjengelige på www.denvillepollinatortellingen.no/laer

«**Bli kjent med Villbiene**», med Mikaela Embla Olsen, direktesendt 4. april. Kurset har hatt 626 visninger.

«**Bli kjent med blomsterfluene**», med Merete Dejgaard Toft Jensen, direktesendt 26. juni. Dette kurset har hatt 147 visninger.

Avvik i arrangementer

Billeformidling og arrangement utsatt til 2025 pga beinbrudd.

Arrangement i Ringve Botaniske hage utgikk av helsemessige årsaker.

se

Dokumentasjon av artsfunn ved Ove Bergersen. Vitenparken på Ås. Foto Geir Dokken

Registreringer i prosjektet

Det har gjennom prosjektperioden blitt lagt inn en rekke registreringer i Artsobservasjoner.

Data fra artskart

Det ble i 2024 registrert hele 326 ulike arter i prosjektet, og gjort totalt 1583 funn. Disse er fordelt på følgende måte innenfor prosjektet utvalgte insektgrupper:

- Biller: Ca 60 arter
- Blomsterfluer: Ca 70 arter
- Sommerfugler: 100 arter
- Ville bier: Ca 40 arter
- Humler: 26 arter

I tillegg til hovedgruppene er det registrert 15 funn innen andre insektgrupper som teiger og veps. Det ble også gjort enkelte feilregistreringer: to fugler, én amfibie og ni karplanter som ikke er relevante for prosjektet.

Funn av rødlistede arter

Det ble i løpet av prosjektperioden funnet flere rødlistede arter:

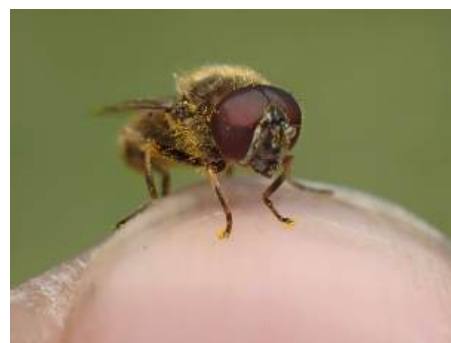
- Kløverhumle (CR - Kritisk truet)
- Polarhumle (NT - Nær truet)
- Sommersandbie (NT)
- Sumpmaskebie (NT)
- Apollosommerfugl (NT)
- Karminspinner (EN - Sterkt truet)
- Almestjertvinge (NT)
- 5 individer av Alvesmyger (EN)
- Stor bloddråpesvermer (EN)
- Gul strandblomsterflue (VU - Sårbar)
- Ospesevjeblomsterflue (NT)
- Malachius aeneus (VU)

Karminspinner fra DVPT telling i Rislevika.
Foto Charlotte Hammer

Registreringer av vanlige arter

Flest registreringer var det åpenbart av vanlig arter, men det er av verdi å kartlegge også disse. Data om vanlige arter gir et viktig grunnlag for å overvåke utvikling i bestander over tid og kan gi innsikt i hvordan endringer i miljø og klima påvirker selv de mest utbredte artene.

Breipannet urteblomsterflue fra DVPT telling, Fagerli Naturgård.
Foto Jurgen Wegter

Kløverhumlefunn i Nordre Follo.
Foto & funn Mariella Nora Isabella Filberg
Memo

Humler

De tidlige humleartene er blitt registrert i størst antall, spesielt de som er enkle å identifisere basert på morfologiske trekk. Blant annet ble det registrert over 100 individer av jordhumler (mørk og lys), steinhumle (selv om forveksling med andre arter kan forekomme senere i sesongen), trehumle og åkerhumle. Markhumle alene hadde 91 registreringer.

Blomsterfluer

Det er registrert 17 eksemplarer av dobbeltbåndet blomsterflue, en økning fra 9 i 2023. Dødninghodeblomsterflue ble notert 6 ganger, opp fra én registrering i 2023.

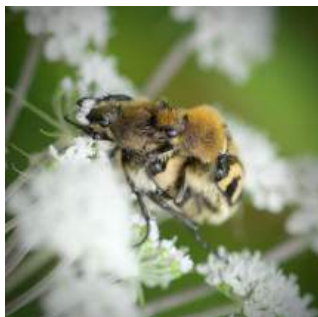
Sommerfugler

Neslesommerfugl hadde 19 registreringer (mot 3 i 2023), mens sitronsommerfugl ble sett 18 ganger (mot 3 i 2023). Dagpåfugløyse ble registrert 2 ganger. Det er ingen nye registreringer av bloddråpesvermere sp. eller gullvinger sp., men noen på artsnivå.

Biller

Tre registreringer av gullbasser sp., med flere registreringer på artsnivå. Humlebille hadde 11 registreringer, noe som er en liten nedgang fra 14 i 2023.

I 2024 har registreringene fått en bredere geografisk dekning, med en spesielt markant økning i området rundt Kristiansand. Her har det vært flere aktive og svært kompetente aktører i sving, tildels med spesialkompetanse. Studenter ved NMBU og involverte fagpersoner fra dette miljøet har også bidratt aktivt med funn gjennom sesongen. Det er gledelig å se at det er økning i registreringer langs kysten nordover forbi Trondheim og i fjellet, men vi har fortsatt et stort potensial generelt i nord.

Det var 11 registreringer av humlebiller i 2024

Alle funn av bloddråpesvermere er registrerte på artsnivå.

Sitronsommerfugl hadde 18 registreringer i 2024 mot 3 i 2023
Foto Monica Marcella

I kjernen av organisasjonen (daglig leder og styreleder) finnes også gode bidragsyttere. Men vi ser at eksterne krefter melder seg på i konkurransen. Prosjektleder i sør, har gjort en fantastisk innsats med registreringer i tillegg til rekruttering og aktivitet i områder der det pågår arealsaker som kan føre til tap av leveområder. Agder har alene stått for over 350 observasjoner innenfor prosjektet. Vi har også åpnet artslister, det i kombinasjon av rekruttering av fagpersoner til prosjektet gir sannsynligvis stort utslag, særlig med hensyn til artsrikdom. Tendensene generelt på artsobservasjoner viser en nedgang i registrering av ville pollinerende insekter (etter utvalg til In Meta, se artslister, vedlagt rapport). Flere funn vil fortsette å komme inn, da disse skal nøkles i løpet av vinteren. Det er også sendt inn DNA for testing av arter funnet i Kristiansand som skal legges inn når disse er bestemt.

Artsidentifisering av funn på Blaker Skanse. Foto Geir Dokken

Hvem registrerer

83 personer har registrert i prosjektet i løpet av 2023-2024 (ifølge InMeta*)
2023 Snitt 10 observasjoner registrert per person, 14,7 insekter observert per registrerer
2024 Snitt 9,1 observasjoner registrert per person, 17,5 insekter observert per registrerer

Om In Meta

InMeta er et konsultentselskap som har spesialisert seg på dataanalyse og teknologiske plattformer. De har bistått oss, uten kostnad, med å hente ut relevante observasjoner fra Artsobservasjoner og visualisere disse på prosjektets egen nettside (med verktøyet Tableau). Visualiseringene er viktige, da de gjør prosjektets data mer tilgjengelige og forståelige, spesielt for personer som ikke har erfaring med Artsobservasjoner og Artskart. En god visuell fremstilling bidrar til å gjøre prosjektet mer folkelig og tilgjengelig, slik at flere kan få innsikt i funnene våre og forstå betydningen av dem. I dette arbeidet har Sølve Hjemgaard og Sondre Brekkhus utarbeidet artslister over pollinerende insekter innenfor de utvalgte gruppene. Dessverre opplever vi at ikke alle registreringer fra Artsobservasjoner blir fanget opp av Tableau. Dette gjelder blant annet Nord-Norge (Troms og Finnmark), hvor de visuelle fremstillingene på prosjektets nettside ikke alltid reflekterer de faktiske funnene. Dette problemet er under utbedring.

Oversikt over data slik de blir presentert gjennom Tableau:

2024

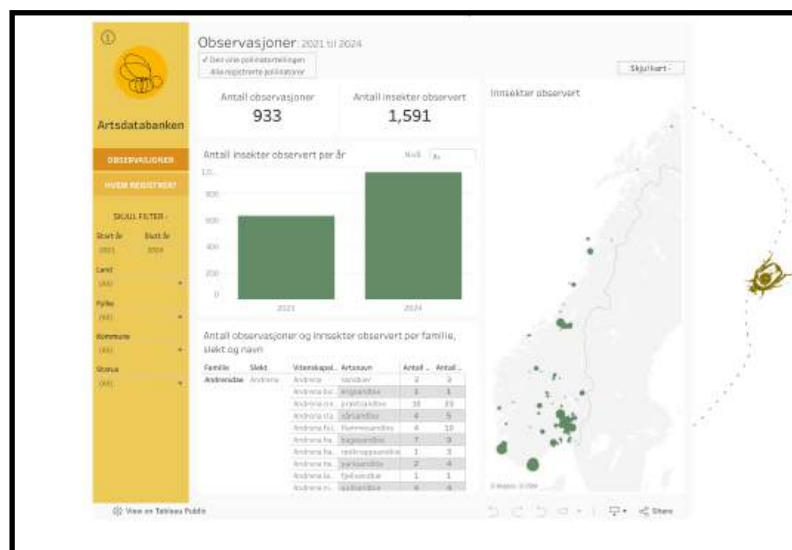
960 insektsfunn

503 observasjoner

2023

631 insektsfunn

430 observasjoner

Skjerm bilde fra nettside «se funnene».

Kommunikasjon

Pressedekning

Prosjektet har fått omtale i både lokal og nasjonal presse.

Charlotte Hammer, prosjektleder i Sør-Norge, og Frank Strømmen var med i et større oppslag om et skogområde som må vike plass for idrettsanlegg i Kristiansandsavisen og nevnte prosjektet og funn i den forbindelse (www.krs.no/samlet-950-underskrifter-for-skogholtet/s/5-157-229145)

Jurgen Wegter, prosjektleder i Midt Norge fikk inn en fin artikkel i lokalavisen på Fosen

www.fosna-folket.no/nyheter/i/wgPg3d/inviterer-til-uvanlig-dugnad-de-ville-bestoeverne

Prosjektet er blitt nevnt i NRK radios distriktssendinger i Midt- og Sør-Norge (Takk til Sondre Brekkhus og Susanne Zazzera)

www.nearadio.no/nyheter/i/xmgQVB/vil-ha-hjelp-til-aa-redde-humla

Vi fikk laget en fin artikkel i samarbeid med Forskning.no sin

ungdomssatsning: www.ung.forskning.no/insekter-ung/vil-du-hjelpe-forskerne-med-a-telle-insekter-i-sommer/2363902

I tillegg har vil hatt en artikkel i Bistikka: www.lahumlasuse.no/wp-content/uploads/2024/04/Bistikka-2024-02.pdf

Vi publiserte en artikkel på Steigan.no for å nå ut til en bredere gruppe, inkludert dem vi ofte er uenige med: www.steigan.no/2024/06/la-humla-suse/

Den ville pollinatortellingen ble også nevnt i denne radiosendingen:

www.nearadio.no/nyheter/i/xmgQVB/vil-ha-hjelp-til-aa-redde-humla

Og i Distriktsnyheter NRK Midtnytt. 12. Juli: <https://tv.nrk.no/serie/distriktsnyheter-midtnytt/sesong/202407/episode/DKTL98071224>

Og NRK God sommermorgen Trøndelag. 12. Juli: <https://tv.nrk.no/serie/distriktsnyheter-midtnytt/sesong/202407/episode/DKTL98071224>

Vi skulle gjerne sett at vi hadde fått enda mer pressedekning ettersom vi har brukt tid på å skrive både pressemeldinger og kronikk.

Nyhetsbrev

I år testet vi å lage et eget nyhetsbrev som kun omhandlet den ville pollinatortellingen. Vi klarte dessverre ikke å nå ut til et bredt publikum, og fikk bare 20 påmeldte. I løpet av prosjektperioden sendte vi ut fire nyhetsbrev med oppdateringer om registreringer og kommende arrangementer. Dette er ikke noe vi vil prioritere tid til neste år. Det tar lang tid å bygge opp en base av abonnenter, så vi vil heller fokusere på å inkludere mer informasjon om DVPT i La Humla Suse sitt ordinære nyhetsbrev, som går ut til 1 500 medlemmer og følgere.

Nettsiden denvillepollinatortellingen.no

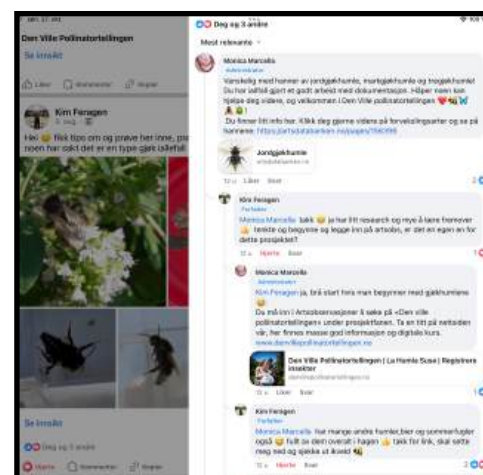
I starten av sesongen lanserte vi en egen ressurside for DVPT. Dette har blitt en utmerket plattform for å samle all prosjektinformasjon, og det gir publikum en enkel måte å finne ut hvor de kan henvende seg for mer informasjon. Ressurssiden gjør det lett å finne ressurser og se resultatene og funnene presentert på en oversiktlig måte.

Under følger litt informasjon om besøk og hvordan besøkende har funnet siden:

- 2370 unike besøk
- Direktesøk: 968
- via Ungforskning.no 164
- via nyhetsbrev 131

Facebook-gruppen: Den Ville Pollinatortellingen

Facebook-gruppen "Den Ville Pollinatortellingen" har i dag 594 medlemmer og har hatt 186 innlegg i løpet av sesongen, ekskludert innlegg om arrangementer. Innleggene omfatter hovedsakelig artsspørsmål, og i år har det vært mye fokus på gjøkhumler, spesielt forvekslingsarter som åkergjøkhumle (hanner) og kløverhumle. Gruppen har vært en viktig plattform for bistand til artsbestemmelse. Selv om mesteparten av innholdet omhandler humler, deles det også innlegg om blomsterfluer, biller og sommerfugler, noe som bidrar til en variert og informativ diskusjon om pollinatorer.

Skjerm bilde med eksempel fra Facebookgruppen DVPT.

Feltguide

La Humla Suse har produsert en egen felthåndbok med norske humlearter, skrevet av Roald Bengtson med foto av (primært) Ove Bergesen. Den selges i La Humla Suse sin nettbutikk og er sendt ut til alle prosjektlederne, pluss brukt til premiering konkurranse.

Skjema

Det har blitt utarbeidet to registreringsskjemaer med et utvalg av spesifikke arter eller ikke spesifiserte arter innenfor en slekt. *spp.* Et eget ark med utvalgte alpine arter.

Promoteringsmateriell

Det ble ikke produsert noe promoteringsmateriell i år utover et diplom til premiering med strykemerke på (strykemerke er en artikkel som La Humla Suse har produsert tidligere og selger i nettbutikken).

Konkurranse

Innsendelsesfrist 20.10.2024

Premiering 1-5. plass

Antall bidrag: 44

Førstepremie: Solitær bie i insektshotell.

Foto ThereseFadness

Samarbeid og tilknyttede prosjekter

DVPT har samarbeidet med en rekke aktører for å fremme interesse for pollinerende insekter.

«Ut å telle insekter»

La Humla Suse har i samarbeid med Grønt Flagg arrangert insekttellinger under Grønn Superdag, med støtte fra MDiR og koblet til DVPT. Målet har vært å øke interessen for insekter og artsregistrering. Barn fra over 580 barnehager og skoler har deltatt i prosjektet og tilsammen talt hele 32 307 insekter på ordensnivå (her har flere barn talt samme insekt, men tenk hvor mange insektsmøter!). Prosjektleder i DVPT har bidratt med å utarbeide læringsressurser, holdt webinarer for pedagoger, samt levert bilder, illustrasjoner og tverrfaglige oppgaver. Daglig leder i La Humla Suse har stått for koordinering, samarbeid, samt gitt skriftlig og teknisk assistanse, i tillegg til å lage pollinator-bingo-ark og deltakerdiplomer. Les mer om *Ut å telle insekter* her: grontflagg.fee.no/ut-telle-insekter

Fra undervisningsmaterieell For lærere, skjermpresentasjon.

«Oppdrag blomstereng»

«Oppdrag blomstereng» er et samarbeidsprosjekt med Naturvernforbundet. Prosjektet er i planleggingsfasen, og to møter har allerede blitt gjennomført i 2024. Naturvernforbundet utarbeider nå en søknad der La Humla Suse vil bli engasjert for formidling og kartlegging. Planen er at skoler med blomsterenger skal få sitt eget polygon og opplæring i artsregistrering gjennom DVPT, med et spesielt fokus på områder hvor vi har lokale lag og ressurspersoner, som Bergen, Trondheim og Stavanger.

«Bynatur»

Som del av Naturvernforbundet Oslo/Akershus sitt prosjekt Bynatur har vi arrangert pollinatortellinger på Kringsjø skole, hvor elever på 7. trinn har registrert funn på Artsobservasjoner. Vi er nå med i en søknad om å kunne bistå med faste tellinger sammen med skoleelever i samarbeid med NOA i 2025.

«Jakten på kløverhumla»

Et spinn-off prosjekt til DVPT, ledet av Sigrid Bakken Døsvik i La Humla Suse. Prosjektet søkte å undersøke kløverhumlens utbredelse i Trøndelag nærmere gjennom å engasjere innbyggerne i de aktuelle kommunene der kløverhumlen muligens er å finne i dag. Kampanjen fikk imidlertid stor nasjonal oppmerksomhet på sosiale medier og økt bevissthet rundt kløverhumla generelt. Et bemerkelsesverdig funn av arten ble blant annet gjort i Nordre Follo av en av DVPTs deltakere. Et godt eksempel på lokalt engasjement kom fra biblioteket i Hamar, som opprettet et informasjonsbord med litteratur om kløverhumlen og pollinatorer, rettet mot både barn og voksne.

Hamar Biblioteks pollinatorbord. Foto Melinda Tegnér-Lindseth

«Hardangervidda nasjonalparksenter»

Skjemaene for registrering har blitt testet på Hardangervidda nasjonalparksenter i sommeraktiviteter for barn 5-11 år. Dette var ledet av Emilie Risvik Danielsen, frivillig fra La Humla Suse. Evalueringene fra disse testene har blitt tatt med i videre arbeid.

Diplom med strykemerke lynghumle eller kløverhumle.

Kommentar til regnskap

En av postene vi har hatt underforbruk på, er lokale instruktører. Enkelte lokale prosjektledere har til tider bare hatt behov for én hjelpeinstruktør. Det er imidlertid fint å ha muligheten til å inkludere to instruktører, selv om vi ikke alltid vet hvordan interessen for det enkelte arrangementet vil være på forhånd.

Vi har økt posten for fotodokumentasjon for å sikre at vi får bilder fra universitetsmiljøet ved NMBU og fra Blaker Skanse, som har noen usedvanlig vakre engkanter som minner om naturlige habitater. Fotomaterialet er, og skal bli brukt til promotering av prosjektet.

I år har vi prioritert trykking av registreringskjemaer.

Vi har brukt litt mindre enn forventet på markedsføring gjennom Facebook, så vi kan med fordel booste promoteringen litt ekstra neste år og få oversikt over medgåtte annonseutgifter litt tidligere i prosjektperioden.

The front side of the registration form includes a header with the project name 'Den Vilde pollinator tellingen', a QR code, and a weather icon. Below the header is a table with columns for 'Dato', 'Sted', 'Observer', 'Spesies', 'Antall', 'Tidspunkt', and 'Observer'. The table is currently empty.

Skjema for registrering, forside

The back side of the registration form for Sør-Norge features illustrations of various insects categorized into 'Bier (humler)', 'Biller', 'Fluer', and 'Sommerfugler'. Each category lists specific species names and includes a QR code for registration.

Skjema for registrering bakside, Sør-Norge

The back side of the registration form for Nord-Norge and fjellstrøk features illustrations of insects categorized into 'Bier, humler', 'Biller', and 'Sommerfugler'. Each category lists specific species names and includes a QR code for registration.

Skjema for registrering Bakside, Nord-Norge og fjellstrøk

Evaluering

Vi har hatt god oppslutning til tross for varierende og vanskelige værforhold. Det er viktig å komme med i institusjonenes kalender, og derfor vil vi bestemme dato for minst to arrangementer i hver landsdel allerede i januar. I tillegg vurderer vi muligheten for å gjøre et nytt fremstøt for å markere sesongstarten tidligere i 2025.

Analyseverktøyet fra InMeta har vært til stor hjelp i kommunikasjonen om prosjektet og resultatene. Årets rapportering har vært bedre, med kontinuerlig oppfølging fra prosjektlederne. Verktøyet har gjort det enklere å se hvor registreringene skjer og følge prosjektets utvikling, noe som har bidratt til at prosjektet begynner å finne sin form. Samarbeidet med lokale Naturvernforbund er spesielt viktig og nyttig der vi ikke har lokallag, samt i Oslo og Akershus, der forholdene er store og frivilligmiljøet har mye å gjøre med ordinære humlevandringer.

Det har vært motiverende og faglig inspirerende å få med entomologistudenter fra NMBU i tillegg til UiB, og vi ser potensialet i å nå ut til flere læringsarenaer.

Ola Narr er bedre egnet enn Botanisk Hage UiO som arrangementssted. Blaker Skanse og Orre Natursenter er gode steder for arrangementer. Slettebakken er også glimrende, men arrangementet bør skje i god tid før slått, noe som ikke skjedde i år på grunn av været på Vestlandet i sommer. Kystlyngheisenteret er et godt arrangementssted, men er væravhengig og må vurderes i forhold til kollektivtransport. Muligheten for å sette opp lysfeller sikrer formidling av prosjektverdien, selv ved dårlig vær.

Værnes Venners hage tilbyr ekspertise og et godt miljø, og ligger mer sentralt enn de nydelige slåttengene ved Fagerli Naturgård i Midt-Norge. Vi trenger i større grad å koble på lokallagene og finne en balanse mellom instruktører med faglig bakgrunn og frivillige.

Arrangør i sør kom opp med en fiffig patent.

Takk til våre regionale prosjektledere (i rekkefølge, over)
 Maren Kristine Halvorsen
 Charlotte Hammer
 Merete Ryen
 Jurgen Wegter

Og Suzanne Zazzera som hoppet på og laget to arrangement i Sør-Vest.

Takk til leder for ung Entomolog Merete Toft Jensen (under t.v.) og leder for
 Ås Entomologer Sølve Hjemgaard (under t.h.) for ekspertise, kurs,
 arrangement, artslister og engasjement

Takk til spesialistene på solitære bier
 Mikaela Embla Olsen (styreleder
 LHS og ansatt i SABIMA) for kurs
 og registreringer
 Marianne Torvanger PhD-stipendiat
 UiO (t.h) for faglig ekspertise på
 telling i Vitenparken på Ås.

Takk til våre faste assistenter fra sør til nord (i utvalg under):

Ida Margrethe Helle Karlsen

Linn Novis

Maria Sørлие

Frank Strømmen

Sara Rodrigues de Miranda

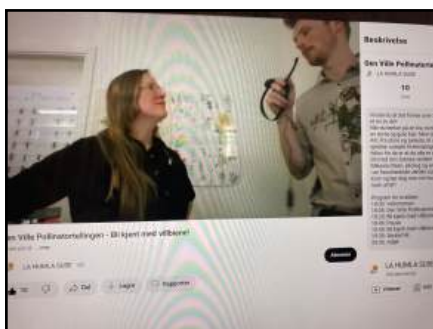

Takk til gode krefter på kontoret:

Frauke Heivand for administrering, økonomi og aktiv deltagelse i prosjekt Sondre Brekkhus for å holde i trådene på InMeta og Tableau samt assistanse med digitale kurs og på arrangement på Ola Narr.

Sigrud Bakken Døsvik for nettsidedesign og arrangement på Schrader Gartneri

Laura Luna (nederst t.h) for stand på Lysejordet og assistanse på Schrader gartneri og Spydeberg Prestegård.

Skjermknips fra opptak av
«bli kjent med villbiene»

Stand på Lysejordet.
Foto Dag. O. Hessen

Takk til Dordi Kjersti Mogstad fra Miljødirektoratet som har deltatt på møter og kurs. Det har vært veldig motiverende for oss som jobber med prosjektet.

Tusen takk til alle som har bidratt med registreringer, foto, poster, faglig ekspertise, framsnakking av prosjektet og generøs deling av egne areal.

Tarald Reinholt Aas
 Schrader Gartneri
 Spydeberg Prestegårds venner
 Roy Maursluker
 Ingeborg Strandberg
 Anne Sverdrup-Thyggeson
 Bjørn Arild Hatteland
 Jørund Widnes Johansen
 Ellen Svalheim
 Trygve Åmli
 Siri Haugom
 Torhild Kvingedal
 Linda Jolly
 Stephen Barstow
 Jørn Olav Løkken
 Siri Lie Olsen
 Dag O Hessen
 Andreas Tjernshaugen
 Jan Erik Rør
 Eirin Amalie Bruholt
 Tor Bollingmo
 Atle Mjelde
 Roald Bengtson

Mosbukk, Spydeberg. Foto Monica Marcella

Avslutningsvis ønsker jeg som prosjektleder å takke for tilliten og for mulighet til å lære bort gleden av å kunne si hei med navn til de herlige, ville insektpollinatorene våre og gi dem prikker på Artskart.

Tusen takk

Monica Marcella Kjærstad

Prosjektleder for Den Ville Pollinatortellingen

